

(4,8 б.). Це свідчить про те, що дуже важливим для них є збереження благополуччя людей, з якими вони знаходяться в особистих контактах. На протигагу у здорових людей домінуючим типом цінностей є «Досягнення» (4,7 б.), що свідчить про прагнення до особистісного успіху через прояв компетентності, відповідно до соціальних стандартів.

Такий тип цінностей як «Безпека» (4,8 б. та 4,5 б.) у експериментальній та контрольній групах відповідно за рангуванням знаходиться на другому місці. Це свідчить про те, що на даний час для нашого суспільства загалом важлива стабільність і захищеність, безпека власних та соціальних інтересів.

Третю позицію займає така цінність, як «Традиції» (3,6 б.) – люди, які опинились у складній життєвій ситуації, схильні до вірування та дотримання ритуалів, занурення у релігійну та духовну спрямованість. У здорових людей – це повністю протилежна цінність – «Гедонізм» (4,3 б.), яка вказує на те, що їм важливо отримувати задоволення від життя, та задоволення власних потреб (Табл. 1).

Табл. 1

Рангові значення типів цінностей на рівні нормативних ідеалів

Експериментальна група			Контрольна група		
Ранг	Тип цінностей	Бали	Ранг	Тип цінностей	Бали
1	Доброта	4,8	1	Досягнення	4,7
2	Безпека	4,8	2	Безпека	4,5
3	Традиції	3,6	3	Гедонізм	4,3
4	Самостійність	3,3	4	Доброта	4,2
5	Гедонізм	3,25	5	Самостійність	3,8
6	Конформність	3,25	6	Універсалізм	3,75
7	Досягнення	3,2	7	Традиції	3,6
8	Влада	3	8	Влада	3
9	Універсалізм	2,5	9	Конформність	2,5
10	Стимуляція	2,2	10	Стимуляція	2,2

Висновок: Таким чином, на основі здійсненого нами емпіричного дослідження, ми можемо стверджувати те, що люди з онкологічним захворюванням більше спрямовані на колективні інтереси, а не на свої власні, тоді, коли здорові – більше на індивідуальні задоволення своїх власних потреб та бажань, на особистісні цілі та безпеку. Такі результати дають можливість більш чітко зрозуміти ціннісні пріоритети і ставлення до життя у онкологічних хворих. У свою чергу, опора на ці факти дозволяє більш доцільно вибирати підходи і проводити психокорекційну та консультативну роботу, як з хворими людьми, так і з їхніми родичами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Малкина-Пых И. Г. Психосоматика: Справочник практического психолога / И.Г.Малкина-Пых. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 992 с.
2. Савчин М. В. Вікова психологія: навч. посіб. / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – [2-ге вид., стереотип.] – К.: Академвидав, 2009. – 360 с.
3. Саймонтон К. Психотерапия рака / К.Саймонтон. – СПб., Питер, 2001. – 212с.
4. Ядов В. А. Саморегуляция и прогнозирование социального поведения личности : Диспозиционная концепция / В. А. Ядов, А. А. Семенов, В. В. Водзинская и др. – М.: ЦСПИМ, 2013. – 376 с
5. Rockeach M. The Nature of Human Values / M. Rockeach. – N.Y.: Free Press, 1973. – 438 p.
6. Schwartz S. H., Bilsky W. Values and personality / S.H. Schwartz, W. Bilsky // European Journal of Personality. – 1994. – Vol. 8. – P. 163.

Хільковець О.

Науковий керівник – доц.Олексюк В.Р.

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ МЕДІА – ПРОСТОРУ НА ЗРОСТАЮЧУ ОСОБИСТІСТЬ

Сучасний світ немислимий без медіа-засобів. На сьогодні засоби масової інформації та комунікації відіграють важливу роль у соціалізації особистості. Сучасна людина для успішної життєдіяльності не може бути осторонь інформаційних потоків. Кожен з нас незалежно від того, що робить і де живе (у великих містах чи малих селищах), слухає музику, дивиться телебачення, звертає увагу на білборди та рекламні постери, переглядає веб-сторінки в пошуках потрібної інформації, тобто є активним споживачем різних медіа-продуктів. Але головна складність не в тому, щоб отримати певну інформацію, а в тому, щоб визначити, яка інформація потрібна. Величезний надлишок інформаційної пропозиції призводить до того, що сьогодні людина ризикує потонути в інформаційному морі.

Реалії сьогодення свідчать, що школярі як користувачі сучасних засобів комунікації, насамперед Інтернету, комп'ютера і телебачення, також відчувають вплив медіа-продуктів. Через природні вікові

особливості діти виявляються вкрай чутливими до медійної пропаганди, вони легко засвоюють пропонувані, у тому числі й хибні стандарти і цінності (моду на неучтвство, нігілізм щодо законів, розтаємничення особистого тощо). Зокрема, негативний вплив пов'язаний із популяризацією насилля, переповнення медіа-продуктів сценами жорстокості, асоціальної поведінки. Доступність будь-якої інформації та легкість її пошуку нерідко звужують інтерес молоді до системного навчання, а надмірне занурення у віртуальний інформаційний світ призводить до "випадання" з реального життя, формуючи патологічну комп'ютерну залежність та інші соціальні аналогії. В даній ситуації можна констатувати, що йдеться про формування так званого "медійного" покоління, яке зростає під активним медіа впливом.

Попри негативний вплив медіа-засобів категорично відмовитися від використання останніх на сьогодні не можливо. У сучасному медійному світі, в якому живе сьогоднішній школяр, зростають можливості для розвитку та саморозвитку особистості, оскільки немає браку будь-якої інформації, є можливість її швидкого отримання, а також поповнити і розширити свої знання, набути необхідних компетентностей. Сучасний ринок праці вважає конкурентно спроможними лише тих осіб, які володіють прикладним програмним забезпеченням, новітніми інформаційними технологіями, вмінням швидко і якісно користуватися соціальними мережами тощо.

Розробкою проблеми медіа-освіти та медіаграмотності займаються такі дослідники як: К. Безелгер, К. Воренон, Сесілія фон Файлітзен, К. Тайнер, А. Федоров, Е. Харт,, та інші.

Мета статті полягає в концептуалізації поняття медіаосвіти, соціалізація особистості молодшого школяра в результаті впровадження курсу "Медіаосвіта" в початковій школі.

Актуальність дослідження зумовлена інформаційною революцією та глобалізацією зробленою нашим сприйняттям світу значною мірою залежним від того, як його подають медіа. Діти сприймають віртуальний світ як частину природного оточення. Медіа-освіта в школі покликана готувати дитину до майбутньої взаємодії зі світом медіа. Результатом такої підготовки є формування медіаграмотності, тобто досягнення підростаючою особистістю деякого рівня самостійного критичного мислення.

Прогрес та розвиток інформаційних технологій та їх активне використання в повсякденному житті кожної людини спричинив зміну ролі медіа в комунікації. Виникла ситуація, в якій медіа стали «повноправними учасниками» процесу комунікації.

Сучасний світ важко представити без медіа-засобів масової комунікації (традиційно сюди прийнято включати друк, пресу, телебачення, кінематограф, радіо, звукозапис і систему Інтернет). Особливу значущість в житті людства медіа набула за останні 40–50 років. Медіа сьогодні – одна з найважливіших сфер в житті людей усієї планети.

Розвиток засобів масової інформації та комунікації і залучення їх до процесу навчання і виховання значно активізує творчі шукання педагогів у багатьох країнах. Педагогічна наука на очах збагачується новим напрямом – медіа-педагогіка, яка за логікою, має складатися з медіа-виховання, медіа-освіти й медіа-навчання і обслуговуватися відповідними технологіями [1].

"Медіаосвіта" як процес розвитку й саморозвитку особистості на матеріалах та за допомогою засобів масової комунікації покликана формувати культуру комунікації, уміння усвідомлено сприймати, критично осмислювати, інтерпретувати медіатексти з метою розширення загальних, соціокультурних та професійно значущих знань, комунікативних та творчих здібностей. Медіаосвіта є необхідною передумовою встановлення раціональних комунікаційних взаємозв'язків між суб'єктами комунікації та розвитку особистості загалом

Перша у світі навчальна програма із медіа-освіти була розроблена канадським ученим Мармомою Маляюеном у 1959 р. для учнів старших класів шкіл м. Торонто. До цього часу не існувало успішної концепції і систем медіа-освіти [2].

В Україні питання медіа-освіти почали піднімати львівські науковці ще наприкінці 90-х років минулого століття. У 1989 р. із ініціативою професор Львівського національного університету Б. Полятинника створив інститут міжнародної-економії ЛНУ. Нині медіа-освітою переймаються на рівні держави. У 2010 р. прийнята концепція впровадження медіа-освіти в Україні [3].

В **Україні** вже 15 р. проходить міжнародний конкурс шкільного медіа – найбільший захід для огляду шкільних газет, радіо, телебачення. Таким чином, в Україні були зроблені безпрецедентні зусилля по впровадженню медіа-освіти.

Сьогодні проблеми з медіаосвіти вивчаються та обговорюються у багатьох наукових роботах, доповідях на міжнародних і національних конференціях у всьому світі. Хоча конкретні напрями розвитку медіаосвіти залежать від педагогічних традицій тієї або іншої освітньої системи, тому, має значний інтерес вивчення порівняльного аналізу розвитку проблеми медіаосвіти в Україні, для розширення інноваційного потенціалу системи навчання[4].

Одним із найпоширеніших видів медіазалежності є ігроманія. Багато дітей в усіх країнах світу захоплюються комп'ютерними іграми, які ваблять їх екстремальними, динамічними і захоплюючими сюжетами, збуджують, активують емоції. Більшість цих ігор має американське походження і їх назви часто не перекладаються, а пишуться англійською мовою. На межі тисячоліть виникла справжня "епідемія" комп'ютерних ігор. Захоплення перетворюється на залежність тоді, коли задоволення, з якого починалося це захоплення,

перетворюється на страждання. Якщо захоплення не пов'язане з будь-якими втратами (погіршення шкільної успішності, звуження кола інтересів, збіднення соціальних контактів тощо), то йдеться переважно не про залежність, а про погано організоване й безконтрольне життя дитини [6].

Сучасна людина для успішної життєдіяльності не може залишатися осторонь інформаційних потоків. Але головна складність нині не в тому, щоб отримати певну інформацію, а в тому, щоб визначити, яка інформація потрібна. Саме формування навичок з медіаграмотності забезпечує вміння аналізувати, оцінювати і робити комунікації в різноманітних формах[5].

Сучасний світ, облаштований джерелами інформації різного формату і призначення, мимоволі перетворив людство на величезну аудиторію, що губиться у потоці інформації. Бурхливий розвиток електронних технологій, широке упровадження інтерактивних систем комунікації, навчальних програм у мультимедійних технологіях призвело до потоку різноманітної соціальної інформації. Це спричинило помітні трансформації у сфері культури, як позитивні, так і негативні. Людина, майже з перших хвилин свідомого життя опиняється в епіцентрі медіаполя. Саме тому суспільство повинно мати право отримувати правдиву інформацію про себе і про все те, що може вплинути на нього. Основне завдання вивчення курсу з медіаграмотності полягає у створенні механізму формування громадської думки щодо конкретних категорій – сутності, явищ, дійсності, понять, ідей тощо. Адже, на жаль, не поодинокі випадки, коли мас-медіа маніпулюють свідомістю громадян, виступають засобами пропаганди, порушуючи цим фундаментальні стандарти журналістики. Створення ефективного механізму критичного осмислення і корегування інформації, отриманої через мас-медіа, формування особистісної системи ціннісних орієнтацій, умінь інтерпретувати інформацію, розуміти її сутність, адресну спрямованість, мету інформування, викриття прихованого значення інформації мають усунути її негативний вплив на свідомість громадян, особливо учнівської та студентської молоді [8].

Висновок. Засоби масової інформації здійснюють неоднозначний, суперечливий вплив на розвиток дітей, оскільки мають як позитивні, так і негативні сторони. Завданням педагогів і психологів є формування та удосконалення активної, вдумливої, свідомої особистості, тому що тільки на основі сформованих стійких і визначених інтересів, установок, діти зможуть свідомо сприймати, аналізувати та синтезувати потік інформації, узагальнювати побачене, вибірково ставитися до перегляду програм, що і сприятиме їх повноцінній соціалізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козир Л. М. Медіаосвіта як напрям навчально-виховного процесу // наукові записи ТНПУ, 2013 № 3 – с. 81-85.
2. Комуґіна Н. В. Упровадження медіаосвіти у навчально-виховному процесі // Управління школою, 2012 № 19/21 – с. 57-66.
3. Оноко О. О. Сайт медіа освітнього спрямування «Медиадошкольник.рф» // Наукові записи ТНПУ, 2013 – с. 44-47
4. Психологический, педагогический, психотерапевтический аспекты воздействия кино на зрителя // Вопросы психологии, 2011 № 4 – с. 87-97.
5. Полевикова О. В. Специфіка впровадження дошкільної медіаосвіти на Херсонщині // Наукові записи ТНПУ 2013 – с. 108-113.
6. Слюсаревський М. Медіаосвіта: українська перспектива // Рідна школа, 2010 № 9 – с. 57-58.
7. Студенти ставлять оцінку Мас-медіа / М. Душич, Х. Калин // Журналіст України. К.: 2012, № 1 – с. 16-20.
8. Федоров А. Медіаосвіта: уроки творчих завдань для школярів // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2008 № 1 – 56-60.

Кобзей О.

Науковий керівник – доц. Чопик С. В.

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО СТВОРЕННЯ СІМ'Ї У СТУДЕНТІВ

Аналіз сучасних досліджень показує, що велике значення в працях науковців як теоретиків, так і практиків посідає проблема створення та розвитку міцної, стабільної сім'ї.

Студентські роки – це не тільки період для отримання вищої освіти, а й сприятлива пора для створення сім'ї. Підготовка студентської молоді до сімейного життя виключно важлива, адже часто від цього рішення залежить майбутнє. Недостатня готовність студентської молоді до сім'ї та шлюбу значно гальмує як індивідуальний, так і суспільний розвиток. У зв'язку з цим існує потреба у виявленні та всебічному вивченні чинників, що обумовлюють психологічну готовність студентської молоді до сімейного життя.

Проведений аналіз літературних джерел дозволив виявити, що питання підготовки до подальшого сімейного життя цікавило вчених в усі часи. Ще античні мислителі Аристотель та Платон, а також педагоги Я. А. Коменський та Й. Г. Песталоцці у своїх працях звертали увагу на підготовку дітей і молоді до сімейного життя [5, с. 33].

У двадцятих роках минулого століття проблемі підготовки молоді до вступу в шлюб великого значення у своїх працях надавали Д. І. Азбукін, М. М. Василевський, В. Є. Ігнатієв, І. С. Сімонов, М. М. Рубінштейн. Учені відводили важливу роль вчителю та школі у процесі підготовки дітей до сімейного життя. У подальші роки на проблему шлюбного виховання у своїх працях звертали увагу В. О. Сухомлинський та А. С. Макаренко.

Серед сучасних науковців, які приділяють увагу даній проблематиці, можна зазначити Т. В. Андрєєву, І. В. Гребеннікова, В. І. Зацепіна, С. В. Ковальова, В. П. Кравця, В. А. Сисенко, Л. Б. Шнейдер та ін.